

Poštnina plačana v gotovini.

POŠTNO TOZILSTVO
17. IX. 1937

September

2

1 9 3 7

Izhaja vsak mesec in jo prejemaajo naročniki Planinske matice brezplačno.

Vsebina: September, str. 17. — Ogrin France: Prvi vzpon po severovzhodnem razu Jalovca (2643 m), str. 19. — Janez Gregorin: Alpinski razgledi, str. 22. — Anton Šteblaj: Cvetje v skalah, str. 25. — Anton Šteblaj: Gorsko poletje, str. 25. — Boris Režek: Zahodna stena Staničevega vrha (Zeleniške špice), str. 28. — Vzponi, str. 30. — Zagozde, str. 32. — Novi prvi vzponi pri nas, str. 32.

»Planinska matica« izhaja vsak mesec brezplačno za naročnike knjižne zbirke. Urejuje uredniški odbor: Pavel Debevec, Edo Deržaj, Janez Gregorin in Boris Režek. Odgovorni urednik Pavel Debevec. Izdaja Planinska matica, tiska Učiteljska tiskarna, njen predstavnik Francè Štrukelj.

V počastitev 25 letnice Groharjeve smrti je izšlo Podbevškovo biografsko delo velikega obsega

Ivan Grohar

tragedija slovenskega umetnika

v kvartnem formatu (19,50 × 26 cm) z Jakopičevim uvodom. Knjigo krasijo okoli 15 večbarvnih in okoli 30 enobarvnih reprodukcij izbranih Groharjevih del, dalje vse obstoječe Groharjeve fotografije in njegov faksimile, potem deset fotografij doslej neznanih in najvažnejših dokumentov in stvarno kazalo. Knjiga obsega okoli 400 strani in je tiskana na najboljšem umetniškem papirju. Opremil jo je arch. ing. Bojan Stupica. Cena din 300—na obročno odplačevanje.

Knjigo smo pogrešali dolgo vrsto let. Saj se je že takoj po Groharjevi smrti poudarjalo, da bi bila dolžnost slovenske dežele, da izda monografijo o Groharju (naša dežela je po večini agrarna in vse delo Groharjevo je visoka pesem slovenskemu oratarju), da izve vsa Slovenija, kaj smo z Groharjem izgubili in kako dragocen zaklad za ves slovenski narod je njegova umetniška zapuščina.

Zato prosimo, da se zanesljivo odzovete našemu vabilu in se naročite na ta redki knjižni dar. Prosimo tudi, da opozorite na Podbevškovo knjigo svoje prijatelje in znance.

Založba „Ivan Grohar“
Ljubljana, Učiteljska tiskarna

Planinska matica

Letnik I.

V Ljubljani, 1. septembra 1937

Štev. 2

September

= James M. McGovern

Vročina nehava. Zadnje dni avgusta so se odprle nebeške zatvor-nice. Če si legel zvečer spat v dobri veri, da te bo zjutraj pozdravil bleščeč dan, ti jo je nebo ponoči prav neusmiljeno zagodlo. Morda si se ozrl, preden si odgrnil posteljo, skozi odprto okno in so te pozdra-vile zvezde, velike, nemirne zvezde, ki so močno utripale v vetru, v katerem je bila že rahla slutnja bližnje jeseni. »Hvala Bogu, lep dan se nam obeta«, si zadovoljno zagodel in zlezal na ležišče. Zjutraj pa te je zbudil enolični, pusti šum poznega poletnega dežja. Sivo, černo nebo, v katero so boleče bodli trezni, vsakdanji obrisi bližnjih, od mokrote črnih streh, te je pozdravilo. Slabe volje si vstal in ves dan nisi bil pravi. Res, zadnji dnevi avgusta so si zadnja leta preveč slični v svoji puščobi.

Zdaj prihaja september. Leto se je pretehtalo v konec. Iz jesensko ubrane zemlje pohlevno žehiti krotka gorkota. Zdaj je prišel čas, ko zori ajda. Kmalu bodo opustela polja, delo na njih bo zamrlo, izpod neba se bodo nanja vsule vrane. Neopazno se spušča v plodno ravnino rahla senca otožnosti.

Potihnil je že skoraj hrum na prešernih poletnih cestah, ki so dan za dnem gledale vesele popotnike. Le redkokdaj se še dvigne bel oblak prahu, ki ga stepe s tal avtomobil, v katerem sede pozni letoviščarji, ki se vračajo na svoje domove, v prejšnje, sivo in dolgočasno življenje. Po hrupnih letoviščih začenja postajati mrtvo, tiho; v zgodnjem jutru le še kak starček pogrebe s palico po belem pesku pred vhodom: stari ljudje prihajajo v mir in samoto, ko se mlajši svet poslovi in odleti v druge kraje — kakor ptice selivke. Pred poslopji samevajo prazne mize; natakariji postopajo brez posla. Jesen je prišla.

Ljudje so se vrnili s počitnic, rjavi, zdravi, zadovoljni. Spočili so se za novo delo. Spet so oživele mestne ulice. V kraju je prostost, spet je prišel čas trdega dela za življenje.

Tudi vi ste se vrnil s počitnic, mnogi vrnil z gora, kamor vas leto za letom sam od sebe ponese počitniški načrt. Vsako leto se vračate v iste kraje, pozdravljate iste skalne vršace, ki so vedno enaki, pa vendarle na svoj način drugačni, — kadar koli jih pridete obiskat. Morda vas je bilo prejšnje leto tod ali tam zalotilo neurje, pa so vas letos sprejele stene, ki so lani ždele v vijoličastočrni megli, to pot vse svetle v soncu, vesele in radostne kakor nebo, ki vam je obetalo še dolgo časa trajnega vremena. Snežišče, ki je bilo lansko leto prav kratko, se je letos ob istem času raztezalo tako daleč, kakor bi ne bil julij, ampak zgodnja pomlad. Majhen mecesen, ob katerem ste se vsako leto ustavljali, je bil letos hudo očesan od plazov. Z žalostjo ste zapazili, da letos ni bilo — ob taki moči in tolikšnem snegu — sledu za studencem, pri katerem ste vsako leto počivali. Vse te malenkosti so za vas nove, vedno spet privlačne; pokrajine z vrhovi in stenami vselej drugačne v svetlobi, v razpoloženju pod baldahinom drugačnega neba z njegovimi nikdar enakimi oblaki ali s sinjo jasnino. Šli ste — kakor vsako leto — na romarsko pot z vrha na vrh; morda vas je žgalo sonce, da vam je izželo prav domala vso vlago, ki ste si jo bili pozimi omislili v kavarnah; morda vas je neusmiljeno pral dež, ko ste tako neugnano rinili vkreber. V koči je bilo vse pozabljeno. Ko ste sneli nahrbtnik, oblekli svežo srajco, spili čaj in se malo posušili, — ne bi bili šli menjat z nobenim cesarjem na svetu!

Zdaj je september. Miren mesec, ki še ne pozna tope jesenske otožnosti, ne bučnih vetrov, ki ropajo drevju listje, ne silovitih nalivov, ki spreminjajo zemljo v močvirje. Če je september milostljiv, nam nakloni najlepše in najčistejše dni v letu: dneve brez oblaka, zdravo hladne, brezvetrne, dneve s soncem, ki boža ljudi in živali. Zdi se, da se ta čas slednja stvar na svetu dobrika soncu. To je doba popoldanskih sprehodov v gozdove, ki so že toliko razredčili krošnje svojih dreves, da lahko poklanjajo iz skritih krajev poglede daleč v pokrajine. Zdaj se spet prebudi v človeku — kakor spomladi po dolgi zimi, tako zdaj pred bližnjim mrazom in snegom — veselje za sprehode, za razgledavanje in zamujanje na lepih krajih.

Kdor je v gorah spoznal take lepe, vedre septembrske dni, jih ne bo pozabil. Nikdar, ne prej ne pozneje, ne bo spoznal takšnih razgledov. Iz ravnin se je bil umaknil motni, nemirni čad, vse je jasno in razločno. Skale žare belo, mirne in izrazite so črte gora. Na soncu je prijetno toplo, pa tudi v senci pripraven hlad. Večeri so v vedrem miru veličastnejši kot kdaj koli poleti. Nobena zimska noč ni podobna jasnim septembrskim nočem. Brez ostrosti so in odurnosti, pa vendar mogočne.

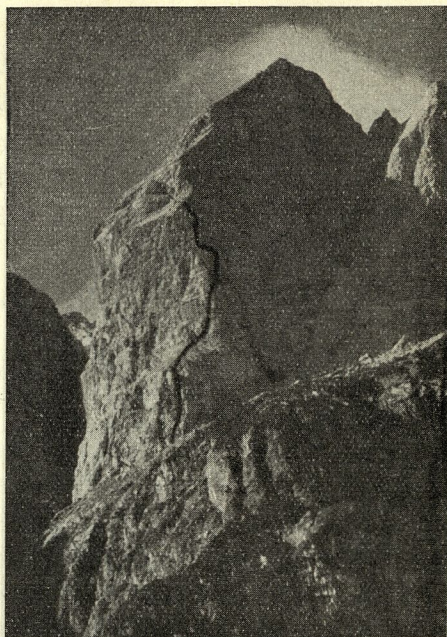
Menimo, da je september med najlepšimi meseci v letu.

Ogrin France :

Prvi vzpon po severovzhodnem razu Jalovca (2643 m)

(4. septembra 1932)

Pisec nam je sporočil, da bi bil moral njegov članek po sklepu alpinskega odseka SPD iziti lansko leto v »Planinskem Vestniku«, kot popravek k članku »Severovzhodna raz Jalovca«, pa mu je pozneje priobčitev odklonil znani funkcionar SPD, g. dr. Brilej, iz nam nerazumljivih razlogov.

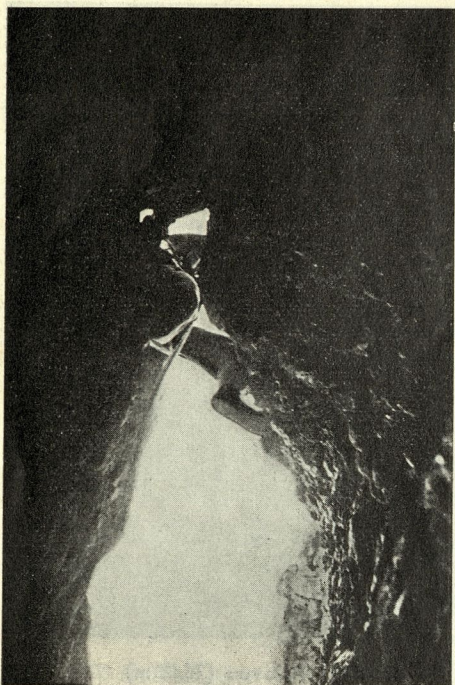

Severna raz Jalovca (2643 m)

Vestnemu zasledovalcu alpskih podvigov, ki jih z neumorno marljivostjo registrira naš dobri »Planinski Vestnik«, gotovo ni moglo uiti, da je bil tehnični opis vzpona (označenega za prvenstvenega) že objavljen v tej reviji, in sicer pod internacionalnimi imeni, ki niso zgoraj podpisanemu kar nič slična: svetovnoznana alpinistična prominenca E. Comici, Anna Escher, Ida Mally in Ljubljčan Jože Lipovec, z datumom 26. septembra 1934.

France Ogrin in Igor Omersa, lastnika imen, ki po blesteči popularnosti daleko zaostajata za njimi, pa sta si bila že v sredi avgusta l. 1932. dovolila smelo predrznost, da sta naskočila to, tedaj res še deviško raz. Toda nekako sredi raza je neugoden, težak padec I. Omerse onemogočil vzpon ter prisilil oba plezalca k še težjemu sestopu. Zaradi padca — je dokajšen respekt pred zahrbtno trmasto razjo, odložil ponovitev poskusa do 4. septembra 1932.

Dobro organizirani detektivski štabi ljubosumnih plezalnih kibicev po gorenji savski dolini — (kolodvorski opazovalci etc. etc.) — so razumljivo z ustnim izročilom prvi ponesrečen poskus vzpona takoj raznesli ožje interesiranemu krogu. Toda, ko se je poskus vzpona dne 4. septembra 1932 (torej dobri dve leti pred internacionalnim vzponom

**Navpični kamin
v spodnjem delu stene**

Foto Ogrin

res posrečil, so postopali ti zgovorni trabanti planinskih starov z manjšo kurtoazijo. Od ust do ušes, od ušes do ust se je širilo čudno šušljanje, polno misteriozne nezaupnosti, da plezalca vzpona nista izvedla, ampak, da sta se morala brez uspeha vrniti.

Vremena Kranjcem bodo se zjasnila, — trdijo nekateri!

Dejstvo ostane. Dne 4. septembra 1932 sva vstopila z Omerso mnogo bliže raza kot smer Comici - Lipovec, preplezala ves raz do strehe, in ker nama natepavanje gruščna, ki je z blagodarno obilico razsut po strehi, razumljivo ni go-dilo ter bi se ga kvečjemu — kljub slabemu vremenu — morda lotila edinole, če bi bil kje v triglavski steni, zato sva od strehe izvedla sestop po severovzhodni steni,

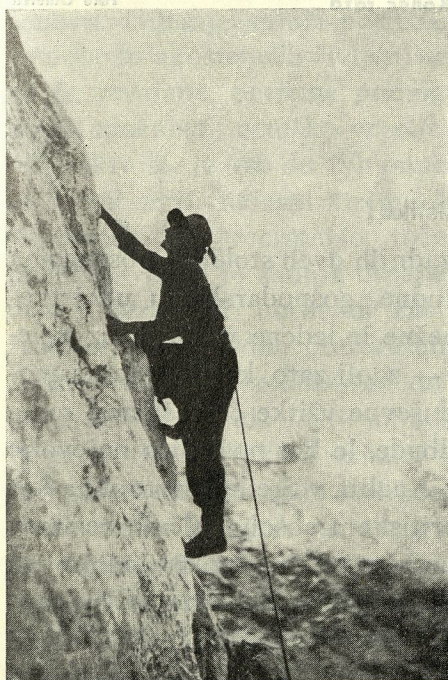
potem ko sva preplezala pravo raz do vrha ter pustila gruščnato streho gruščnatim specialistom — sladokuscem. O, neprevidni postopek, pustiti belino gruščnatega revirja deviško nedotaknjeno!

Namen mi je bil, opise vseh vzponov priobčiti hkratu, ko se nabere okroglo številce. Zato bo komu morda razumljivo, kako to, da nisva priobčila široki publiki v »Vestniku« vzpona, ki sva ga kot prva izvedla v centralni smeri severne stene Ojstrice, — pred leti — kot dva mlada pokovca. Zato bo morda tudi razumljivo, kako da nisva opisala in registrirala za javnost vzpona po Jalovčevem razu. Toda okoliščine so me prisilile, da sem se oglasil. Od večih strani sva prejela pozive in intervencije naj priobčiva vzpon, zlasti potem, ko je internacionalna družba proglasila vzpon za prvenstven čin, češ, ne gre, da bi tujci na naši zemlji delali prve vzpone tam, kjer so jih bili domačini že izvedli. Zlasti v zadnjem času — lansko leto — so navalili dobromisleči alpinisti na prvopodpisanega, naj prelomi svoj sklep in zadevo objavi. Želji in dobromisleči zahtevi na tem mestu ustrezam.

Smer prvega vzpona poteka, kakor je s slike razvidno, nekoliko drugače kot dve leti nato izvedeni vzpon Lipovca in Comicija. V sledečem podajam tehnični opis:

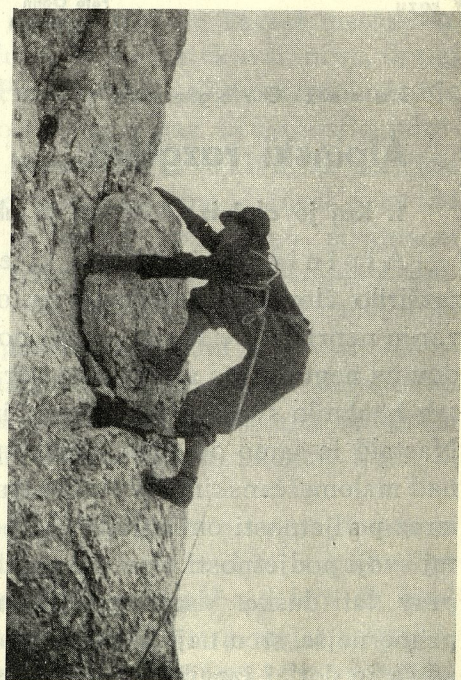
Od markirane poti na Jalovec zaviješ pri najnižji točki stene ca. 60—70 m desno navzgor po prodišču ob vznožju stene. Smer plezanja v prvi tretjini stene do »kegljišča« gre po navpičnih kaminih, ki se mestoma končavajo v gladko steno. Prestopi z ene v drugo poč so zelo težki. Skala je v tem delu krušljiva, nevarno pa je tudi západno kamenje s kegljišča. Izstop na kegljišče je zelo težak in izpostavljen. Odtod vstop v markantni Jalovčev raz z desne strani prodišča. Po poševni poč, ki nudi dobre oprimke, na raz (izpostavljeno) pod visok previs. Smer zavije sedaj v severno steno po slabo izraženi polici do navpične zajede (klin), ki vodi od vznožja stene in je zato vstop v ta žleb precej težak ter izpostavljen. Zajeda je odtod visoka še ca. 30 m in je lastno varovanje s klini izključeno, ker so vse razpoke zalite s sigo. Na nekaterih mestih je zajeda mokra in spolzka. Iz zajede skrajno težak izstop pa prečno polico, ki vodi proti levi strani na rob, kjer je dobro stojišče. Od tod v navpični smeri na izstopno polico. Smer nadaljnjega plezanja se giblje po robu samem do Jalovčeve strehe.

Višina čistega raza ca. 200 m, čas plezanja 9 ur; zelo težko, z nekaterimi izredno, do skrajno težkimi mesti.

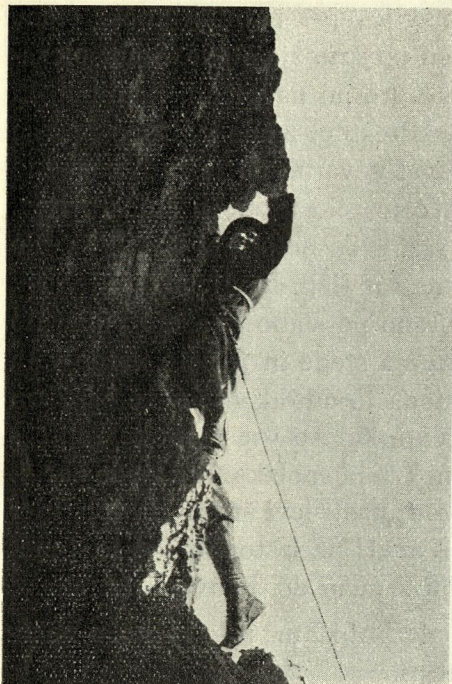
V razu

Foto Omersa

V razu

Foto Ogrin

V razu

Foto Ogrin

Konec raza

Foto Omersa

Janez Gregorin :

Alpinski razgledi

1. Kaj je alpinizem in kaj je alpinistika?

Alpinizem je gibanje, ki je v zadnjih dveh stoletjih postopoma razširilo človeško delavnost na odljudne, gospodarskemu udeleževanju neprikladne skalne, odnosno snežne in ledene višine, brez izgledov na neposredno materialno korist, — zgolj zato, ker je v teh samotah iztaknilo svojevrstne telesne in duševne užitke človeškemu rodu. Nastalo je samo od sebe, brez vzpodbude, le kot posledica nejevolje nad malomeščanskim životarjenjem v Angliji, v Srednji Evropi pa kot izraz podjetnosti onih ljudi, ki pod pritiskom absolutističnih režimov tej svoji podjetnosti niso v organiziranih, poseljenih pokrajinah mogli prav dati duška. Vsem tem ljudem se je zahotelo borbe in kot najprimernejše, srcu najbližje ležeče torišče so odkrili Alpe, pokrajino, ki so se je dotlej izogibale vse človeške generacije. Ta težnja za neznanim, za neraziskanim, pustolovskim jih je gnala na vrhove, o katerih

so govorili rodovi, da so prestoli duhov in ljudem nenaklonjenih, zlobnih bitij. Res je sicer, da je marsikateri prvi pionir — kot na primer znameniti Anglež Whymper, prvi alpinski borec velikega, resnega formata, — pri svojih podvigih registriral tudi znanstvene izsledke, toda gonilna sila zanj ni bila znanost, ampak bojevita, nevarnosti in zmage željna viharnost podjetnega borca. S tem Angležem se začinja oblikovati pojem alpinizma tako po globini kot po obsegu. Saj je tudi naš Stanič že zdavna prej izvedel v skali in ledu drzne stvari, toda v njegovem počenjanju manjka še trdno, zavedno jedro smisla, vzroka in namena: Stanič je gojil alpinistiko še bolj tako kot otroci igro, iz veselja, nevede, prav iz prvinskih povodov, ki smo jih navedli takoj v začetku našega sestavka. Pri Whymperju pa že zapažamo resnost, zavednost, voljo in jasen cilj, ki začinja pri njem prvem metati bleščečo luč preko vseh drugih stvari, ljudi, predmetov, teženj: vse okrog sebe, na ravnem in v gorah poslej tehta v luči novega — lahko že tako rečemo, — n a z o r a. Vsako gibanje ima v svojih početkih predvsem le zagon brez strogega, natančnega opravičila, brez jasno izdelane ideologije, saj je nastalo iz trde, surove potrebe, spontano, skoro po mehaničnih principih: jasno je, da je v začetkih gibanja več ognja in neposrednosti kot hladnega razuma in natančno utemeljene upravičenosti. Gibanje sproži potreba, v našem primeru zavest meščanske tesnobe in okostenelih življenjskih form, ki sta narekovali nove, dotlej ne še izvajane, neznane podvige. Pustolovsko, elementarno iskanje novih možnosti, otroško veselje p o e d i n c a nad nevarnostjo odurnih pokrajin, je vse do Whymperja spremljalo prve alpinske podvige, to je bil prvi, nejasni stržen, ki je leto za letom dobival prav do današnjih dni preciznejšo, točno, v nazoru utemeljeno strnjeno pogledov, ki so jo zadnja desetletja nazvala z izrazom ideologija alpinizma: strast do borbe in zmage, veselje nad izpostavljenostjo in riskiranjem, zavedno preizkušanje posameznih ljudi v nevarnosti — ti atributi so se izoblikovali do dandanašnjih časov kot definitivni, integralni deli v ideologiji alpinizma. Alpinizem je gibanje, alpinizem je nazor, je abstraktna oznaka za motive, težnje in namene ljudi, ki se v gorah udejstvujejo kot borci.

Estetsko-hedonski in zdravstveni razlogi so v pravem alpinizmu podrejena, stranska sestavina. Dandanašnji se je med estetsko-hedonskim, piknikovskim udejstvovanjem, odnosno pohajanjem in med alpinizmom v pravem pomenu besede začrtala ostra meja: estetsko-hedonsko udejstvovanje v gorah nazivamo p l a n i n s t v o, z bojem in natančno odmerjenim naskakovalnim delom orientirano pa p r o -

gramatični alpinizem ali skratka alpinizem. Za ta alpinizem je tipična ideologija, ki je po svojih znakih v najožjem sorodstvu z vsemi ofenzivnimi, brezkompromisnimi ideologijami, bodisi fašističnimi, bodisi marksističnimi, le da se njen stil ne more nikdar podlo izmaličiti ali profanirati, ker je področje, ki ga zajema, neorganizirana pokrajina, kjer pri resnem delu prihajajo v medsebojne stike največ le po trije ljudje hkratu, vsi v službi skupnemu namenu. Prav iz tega razloga pa se v izvedbi in prikrojevanju na posamezno ne bo mogla nikdar iznebiti individualne note. Značilno je, da so vsi znamenitejši alpinisti zadnjih desetletij in prav posebno še zadnjega časa v svoji družabni orientaciji pristaši opozicionalnih struj in mladih pokretov, ki jih že zaradi njihove mladosti prevevata idealizem in borbenost, tipična spremljevalca vseh gibanj, ki še niso dosegla zastavljene cilja, uspeha. Izraz alpinizem se je ponekod poskusil uveljaviti tudi kot oznaka za statistiko doseženih alpinističnih uspehov (n. pr. »Naš alpinizem«!), vendar je v tem primeru brez dvoma pravilna titulacija »Naši alpinistični uspehi«, ker odgovarja materialu.

Kaj pa je alpinistika? Alpinistika je nauk o tehničnih pravilih človeškega borbenega udejstvovanja v gorah in konkretno, izvajanje tega nauka v praksi. Sem spada nauk o primitivnem, zgolj fizično-telesnem plezanju, o odprtih stenah, kaminih, počeh, o kombiniranju stopov in oprimkov, o lahkih prečnicah, o hoji v snegu, o varovanju v skali in ledu, o tehničnem plezanju, o težkih prečnicah, previsih ter specialnih vrvnih manevrih in izvajanje tega nauka v terenu, bodisi kot šola ali trening, bodisi v resni borbi za ciljem, ki se zdi tveganja in upoštevanja vreden. Ta nauk je prav v zadnjih letih postal že kar cela veda: moderna alpinistika je pri premagovanju problemov, ki so bili še pred nedavnim videti kot nezmogljivi, za vedno nerešljivi, morala korakati od iznajdljivosti do iznajdljivosti, če je hotela zastavljeno nalogo zadovoljivo rešiti. Pri tem so naskakovalci izumili razna komplicirana varovanja, tege, stranska vrvna drsenja, Prusikov voz, sedno zanko, vrveni stop, škripčni poteg in drugo.

V teh naših razmotrivanjih se seveda ne mislimo zamujati podrobneje pri razčlenjevanju posameznih tehničnih načel alpinistike, čeprav bi bilo to brez dvoma za marsikoga dokaj interesantno. Zvesti hočemo ostati naslovu, ki smo si ga napisali.

Prihodnjič bomo obravnavali poglavje: »Čemu planinstvo in čemu alpinizem?«

V steni Kalške gore

Foto Fr. Ogrin

Cvetje v skalah

*Povsod okrog je mrtva, siva skala,
ki iz prepadov pne se pod nebo.
Zato pozdravljena v tej pušči, ruša mala,
saj ni se te nadejalo oko!*

*Zelena lisa, ki krasi te cvetje,
zvončice, očnice in trdoživi sleč, —
v obupno puščo skrito razodetje,
da v boju vzrase cvet najbolj bleščeč!*

*Poletje v skalah je pomlad in leto;
viharji, dež, nevihte — malo sončnih dni.
Čas rasti kratek: ko nebo segreto
za kratke tedne sneg in led stali.*

*In vendar lepšega v vrtovih cvetja,
na ravnem, v dobri zemlji, v mastni prsti ni.
A tudi boljšega miru, zavetja
pred kruto roko cvet tam ne dobi.*

*Plezalca le kdaj drzna pot zanese
v to divjo puščo. Pa utrga cvet?
Ne! Le v rušo pisano ozre se
vesel, da mrtev ni nikjer ta svet.*

Anton Šteblaj:

Gorsko poletje

Mračno je v gozdu, le sonce prebada z zlatimi sulicami goste krošnje dreves; po mahu, po listju in poraslih skalah nemirno plešejo svetli tolarji. Skozi zeleno streho sije jasno, sinje nebo. Visoko nad gozdom groze bele, raztrgane stene. Špiki boleče bodejo v krotko modrino. V globokih krnicah blede zadnje lise sajastega snega. Tla v gozdu so vlažna, z igličjem pokrita; koraka skoraj ni čuti. Tiho je, le prav globoko v grmovju se včasih oglasi neznan ptič. Njegov klic odmeva praznično in prav nič ne moti miru v gorski katedrali.

Prostor in razsežnosti pritiskajo na človeka. Sončna luč postaja otožnejša, žarki že obotavljaje lezejo z dreves, skal in vodice, na katerih so bili dolgo časa veselo čepeli; umikajo se, smukajo s predmeta na predmet, zmerom dalje in više. Gora meče temno senco; kmalu bo s svojim mračno vijoličastim prtom pogrnila dolino. Na drugi strani leze svetloba z nejevoljo vedno više gôri v bok. Rahlo rožnata postaja. Kako hladán je večerni zrak! Voda završi glasneje, ptički si na skritih krajih zapoje lahko noč. Mrak privabi iz neznanih skrovišč blede sence, ki se love okrog drevja, rajajo ob studencih in plazijo med grmovjem. Čuden piš zgane veje zaspanega drevja. Na vrhoh gori zadnja zlatordeča zarja.

Dva človeka stopata molče vkreber. Težka nahrbtnika jima krivita hrbet. Sekači grizejo in škrtajo po gladki skali, grebejo v trdi sneg. Pot zavije levo; z desne prihaja ozka, na pol prerasla steza. Vedno više se vzpenjajo vijuge. Razgreti telesi naglo sopeta, roke popravljajo in prekladajo oprtače, brišejo znoj s čela, odrivajo veje, prijemljejo za skale. Svetli se. Zeleno bukovje se redči. Jasa. Steza zavija v črn smrekov gozd. Vijoličast poljub še leži na slemenu najvišjega vrha. Vse druge gore so umrle za noč, zaspale težko, mrtvaško spanje do jutra. Sinjina vedrega neba postaja zamolklejša. Zadnja luč je zamrla na slemenu gore. Pošastna sivina je prekrila stene. Smrekov gozd je tih, najtišji vseh gozdov. Ponoči je v njem mirno in neznanško kakor v veliki grobnici. Zdi se, da se bodo v črnem mraku zdaj zdaj zasvetile žareče oči gozdnega duha, ki nagaja nočnim popotnikom in jih vlačí v nerodne gošče. Luč zagori; žepna svetilka posveti na pot. S koraki se nemirno premikajo svetle lise. Steza zavija, leze više v breg, zavija na desno. Ali še ne bo konca? Nenadoma postane svetlejšje. Grušč se ponuja nogam. Na nebu že gore prve zvezde. Kmalu bo črna noč. Kam pa zdaj? Steza se razgublja v grušču; lovsko stojišče. Po grušču vkreber. Macესni. Ruše, skale. Roke grabijo za čope voljne maravice, sekači na kvetrovcih škrtajo ob skalah. Nočni veter ziblje tihim macесnom redke veje. Težko delo v upornem ruševju. Ruša nehava. Kratek, gruščnat žlebič. Skale. Roke tipljejo za oprimki, noge se le malo zamujajo na stopih. »Kaj pa je?« vpraša spodnji. »Nahrbtnik mi nagaja!« Nato spet tišina, grušč se kotali, sekači škrtajo, dve temni, nerazločni senci se vzpenjata počasi po pečevju. Od časa do časa se ustavljata, da zajameta sape, pa se spet premakneta in lezeta trudoma vkreber. Ali še ne bo konca tem skalam? Pločata, nagnjena polica vede v neroden žleb. Nekje pod steno zalaja gams. Saj se že nič več ne vidi; človek le bolj ugiba, za kaj bo prijel in kam stopil! »Ali je še daleč!« se spet oglasi spodnji. »Prčej bova tam!« prihaja odgovor iz teme. Hvala Bogu, žleb se razgublja v strmem, s travo poraslem pobočju. Mrzli veter hladi rosno čelo. »Kaj to je najina stena?« Visoko nad malima človekoma se vzpenja v nočno nebo neznanški, mračni zid, silovit in grozeč. Tod

bosta jutri krenila plezalca, skozi njeno odvratnost si bosta poskusila izsiliti pot. Ali bo šlo? Zdi se kot bi se jima odurna stena v temi posmehovala. Koliko jih je bilo že poskušalo, da bi jo ukrotili! Dva sta obležala razbita in spačena na grušču v njenem vzožju. »Poskusila bova!« Rahlo nemiren je glas, ki to pravi. Zdaj si je pa treba pripraviti prostor za prenočišče. Klaidivo udarja in grebe, roke ravna. Spalni vreči sta nared. Še kratka večerja, potem si pripravita manjši nahrbtnik za drugi dan. Malo govorita. Zlezeta v spalni vreči, nahrbtnik si položita pod glavo. Zdaj je že gosta, črna noč. Zvezde sijajo hladno in mirno; jutri bo spet lep dan. Gore so zaspale, samo veter se še potika in hladi razgrete skale. Zdaj se počasi začno svetiti najvišji vrhovi. Mesec je zlezal izza mogočnega vrha na vzhodu. Kmalu preplavi njegova srebrna luč vse stene in temena. Že se kopljejo tudi pobočja v neradnični svetlobi. Le v globoke grape ne pride noben žarek. Mlada človeka še dolgo bdita in strmita v zvezdno nebo. Ne moreta zaspati. Visoko nad njima ždi mračna stena, ki jima ne da zatisniti oči. Šele, ko se misli in oči utrudijo, zadremljeta šibko in nemirno. Ure tekó. Nebo začjenja počasi, prav počasi bledeti. Zvezde se redčijo. Hladni jutranji veter zapiha. Dan ni več daleč, težke ure boja se bližajo. Plezalca se budita, pa spet zadremljeta. Nizko v dolini se oglasi vrisk. To je prijatelj, ki je bil prišel ponoči in je še v temi odrinil iz kočje da jima bo ponesel težki nahrbtnik okrog stene na vrh. Ne bo dolgo, ko bo pri njima. Z dnem je lažje hoditi kot v temi. Samo malo bosta še podremala. Kako hitro teče čas! Vrisk se oglasi že prav blizu in tudi velik dan se je bil že naredil! Glej ga, prijatelj že stopa po travnatem pobočju. »Vstani, zaspanec!« zmerjata drug drugega. Zdaj posedejo vsi trije, gorilnik zabrni, čaj se kuha. Obilen zajtrk; dan bo dolg in naporen. Še zadnje priprave in odhod. Najprej po pobočju do konca, nato na veliko gruščnato polico, ki se vleče pod steno. Noge so še trde, telo okorno. Počasi pa se le razmaje, ko prihajajo bliže k steni. Ustavijo se. Plašno se upirajo pogledi v mogočni zid, ki kipi nad glavami proti nebu. Gladka, pločasta, povsem navpična stena najprej, nato rumen odlom in nad njim kakor braniki orjaške trdnjave siloviti, strnjeni stolpi. Sam rumen, rdeč-

kasto lisast previs: zaključna stena. Posedejo. Vrv zleze iz nahrbtnika, železje zarožlja. Karabinerji in klini zazvenče. Plezalca se navežeta. »Dobro se držita! Srečno!« jima vošči prijatelj. Še mali nahrbtnik na ramena. Tako! V plezalnikih stopita nekaj korakov po grušču do stene. In zdaj se začne. Po drobni lašti vstopi prvi in spretno zleze na majhno stojišče. Rahel, gladek previs se vzpenja nad njim. Drugi spleza k prvemu. Klin zapoje, karabiner hlestne. Drugi se vpne. Prvi zabija visoko nad seboj svoj prvi klin. Spet hlestne karabiner, ko vpne vrv. Močan teg poskrbi, da se prvi lahko nagne ven in z nogama gvozdi ob steno. Je že pri klinu. Majhen stop; nov klin zapoje v previsu. Spet hlestne karabiner. Prsti razburjeno iščejo oprimka, podplati drsajo ob skalo, obleka se tare. Zdaj! Roke drgetajo, mišice krčevito trepečejo, telo se dviga. Smo že dobri! Stojišče. Varovalni klin za tovariša. »Za menoj!« se oglasi iznad previsa. Drugi izpne vrv, snamē karabiner in izbije klin. Prvi vleče. Kmalu se pokaže zasopljeni tovarišev obraz izza roba. »Naprej!« Težko delo. Ozka poč se vleče sprva zmerno strmo, potem pa vedno hujše ter končava s previsom. Roki se zagvozditata. Plezalniki si pomagajo ob straneh, leva plat telesa je tesno prislonjena k skali. Srce razbija, sapa nagaja. Ali bo šlo? Deset, petnajst minut — zdi se, da je minula večnost, ko prvi spet zavpije: »Za menoj!« In tako se premikata lepo po vrsti. Zdaj prvi pleza in drugi varuje, potem pleza drugi, ki mu prvi pomaga zviška z vrvjo. Tesna leva pod velikim rumenim previsom. Prepad zazija. Nogam se upira pot ven iz leve v zrak. Prvi spet zabije klin in zabijuje tovarišu, naj dobro pazi. Zdaj se premakne. Z desno nogo prične, potem prenese levo in hitro prestopi na dveh, treh majkenih stopih. Že je izginil okrog vogála. Sunkoma drgeta vrv, po centimetrih leze za rob; težko delo opravlja tam prvi. Neprestano pojo klini, vedno višji je glas, ki ga izvablja iz njih kladivo. Spet zadoni klic. Tudi drugi se odpravi na zračno pot. Huj, kako globoko je že gruščnata polica, ki se vleče pod steno! Veter šari po hlačnicah. Za robom se vleče nova previsna poč, ki jo je bil prvi ukrotil s klini. Drugi jih izbija in vpenja v karabiner. Kmalu je pri tovarišu. Kratek počitek. Kako se prileže po tem trdem delu ciga-

reta! Nagrada je za trud in vzpodbuda za zmagovanje novih težav. Sonce je že vzšlo in preplavilo gorski svet. Kakor daleč neso oči v tem jasnem poletnem jutru! Aha, tamle po stezi se počasi premikajo trije turisti! Kako majhni so — kakor mravljinčci! Stene sijejo belo. Gozdovi v dolini so zlatozeleni. Nad reko se kadi bela, redka megla. Naprej! S stojišča je treba prečkati v levo. Spet zapoje klin. Vrv v dvojce, skozi karabiner in v karabiner za pas! Prvi začenna prečkati. Treba je pošteno paziti na ravnotežje. V sredi zabije nov klin in vpne drugo vrv ter izpne prvo. Da bi vsaj že bil na onile lašti! Hvala Bogu! »Za menoj!« se nazadnje vendarle oglasi težko pričakovano povelje. Malo navzgor, pa spet na levo! Prečnica se vrsti za prečnico. Zdaj sta že v levem delu stene. Sonce je zlezlo visoko v nebo; neusmiljeno peče. Koliko je ura? Kaj, že pol dveh? Kratek odmor. Jed nič kaj ne diši. Pa spet naprej! Ob zadnjem stojišču je iz stene iztrgana ogromna ploča. Z enim samim previsnim skokom se sklanja tod stena prav na gruščnato polico. Kje pa zdaj! Ozka zajeda se vleče visoko nad glavama plezalcev. Živi most in že je prvi pri njej. Dolga ura mine, potem se šele premakne drugi. Še dvajset metrov težke stene, pa zavpije prvi: »Sva že na polici!« Polica se vleče poševno proti glavnemu vrhu navzgor. Pol štirih popoldne. Še dve dolžini vrvi — in prvi zavriska! Stena je premagana. Aha, tamle že sedi prijatelj, ki je bil nesel večji nahrbtnik okrog stene po travnatih pobočjih na vrh. Zdaj se bomo pa založili! Ni časa. Grozeči oblaki se naglo zgrinjajo od vseh strani. Nekje za daljnimi gorami že votlo gode grom. Sonce se je skrilo. Otožna senca šine preko gora in dolin. Hladno postane. Brž nahrbtnik in urno proti koči, da jih ne bo ujelo gorsko neurje! Prve kaplje padejo, ko stopijo naši trije čez prag. Zdaj se pa razvnamejo nebeške moči. Bliski sijejo, grom para nebo, dež lije, iz dolin se vali bela, nepredorna megla. Veter privrši. Kaj nam to zdaj mar, ko smo še pravi čas odnesli suho kožo! Proti večeru se nevihta unese. Oblaki se raztrgajo in sonce, ki zmago-slavno udari izza mlečnobelih grmad, veselo obsije črne, oprane stene, kjer se bliškajo zapozneli curki. Mavrica se razpne nad daljnima sosednima gorama. Prijetno trudne roke brez dela počivajo na kolenih.

Večerja. Sonce zahaja. Kmalu objame mrak gorski svet. Poletna noč zabriše kmalu daljne in bližnje predmete. Zvezde zagore, živo in nemirno. Jutri bo spet poletna nevihta. Plezalca se spravljata spat. Vroči dan boja je zatopil, telo si želi počitka. Oči še nekaj časa strme v temni strop, spomin se še zamuja ob prestanem doživetju. Toda kmalu ugasne zavest. V skriti grapi laja srnjak, ki je željan ljubezni. Zjutraj se bo spet prismejal v zlato in sinjini jasen poletni dan.

Boris Režek:

Zahodna stena Staničevega vrha (Zeleniške špice)

Šepetaje smo se pogovarjali. Šteblaj se je zamislil vase, pritrjeval si je z glavo in zadremal. Usahnjeni kozarci so stali po mizi. Peter nas je poganjal spat, zgodnja ura je že bila. Zlezla sva na Jerinčkovo seno in moževala do zore.

Nebo je bledele. Ni bilo sence pred pogašenimi zvezdami, sever je vel. Gnala sva se z dolgimi, neučakavnimi koraki za potjo v gostem jutranjem mraku. Nепреspana noč je silila za nama, nad Jermanico sva že ožemala srajce. Samotno se odmevali koraki. V Sedelščku je pela voda, curek je oblival oglašeno peč in klokal v skalni kotanji. Zlezla sva k tolmunu in se napila. Bistra ledena studenčnica nama je zaplajhala po želodcih.

Rjava razbrzdana plat se je dvigala nad melišči, nad rušjem in grapami. Lovsko stezo v Repov kot sva kmalu izgubila. Rila sva po hosti, rušju in grapah. Vleklo se je. Dolina je dolga in stena čisto v njenem zatrepu. Nič ni izdal korak. Špice so se zvrščale ob stran, že nad Dedca sva se povzpela in še sva morala skozi macesnov gozd. Strma spolzka trava je rasla med stoletnimi debli. Zgoraj sva spet rila po rušju in uganjala plezarijo po krušljivih bregovih, skakala čez bolvane, da sva nazadnje le prišla na mel v vznožju. Ročno sva se zleknila po plateh.

Z roba je prilezla koza z mladičem, pod Sukalnikom je zaropotalo kamenje,

kar vreli so gamsi iz rušja, vse mimo naju v globel. Prava plav, kozli in koze, kakor bi imeli tekmo. Star goščar je plezal svojo smer, še ozreti se mu ni zdelo. Štirje mlajši so se pokazali nad nama in naju zijali, nagnala sva jih; prhnili so po grušču, da so sprožili kamniti plaz. Bila sva pod kaminom, ki se je zdel iz doline drzen in strm, ugledala pa sva gruščnato grapo z uglajenimi skoki. Plezala sva po mejnem rebu. Razdrapana pečina ni zamujala.

Lep dan se je napravil. Planjavo sva imela pred seboj, ob strani Bistrico in robove Kalc. — Greben Zeleniških špic je stisnjen med Repov kot in Belo. Stene ga obkrožajo in ga meje od osrednje rajde. Iz Bistrice se vzpne k Mešeniku gozdnato sleme v Črni Vrh. Na Dedcu stoje zadnji macesni. Drevje zamenja rušje, dolga nerazčlenjena črta viškuje skoro na kraju v Staničevem vrhu. Na vzhod vise zložni skroti, zelenice in prostrano ruševje, na zahod je vrh odklan v strmo steno. Nizko, nad drevesno mejo začenjajo gole peči, trava zeleni po policah. Z roba se sklanja rušje nad globino. Silna je krušljivost teh rjavih skladov.

Po nekaj raztežajih, ko sem splezal po poklini, ki je vrezana po dnu grape na nekak pomol, se je pokazal nad nama košat previsen zatrep. Izprana pečina brez oprijemov in špranj. Za prst je šel klin v blatno razpoko in se skrivil. Izdril sem ga in spravil. Ko bi ne bilo drugega izhoda bi obtičala, začelo bi se: gori, doli... Nama se ni zdelo vredno zamujati, ker je nad previsom celo prodišče, zavila sva okoli, par stopajev in že sva prečila k osrednji grapi. Nadaljevanje kamina je nekakšna zajeda. Sledila sva ji. Pečina je izprana in trdna. Nekaj mest je težavnejših in par prestopov nerodnejših, zanimanje pa je kmalu pošlo. Pričakovala sva več, a že sva bila pod vrhom. Široka greda je zvalila, da sva oblezla vztromljeno pečino vršiča in se vzpela na greben po nekakšni zajedi, ki je rila vkreber med razdrapano skalovje. Potegnila sva srajci čez glavo in legla. Na zračnem grebenu naju je božal

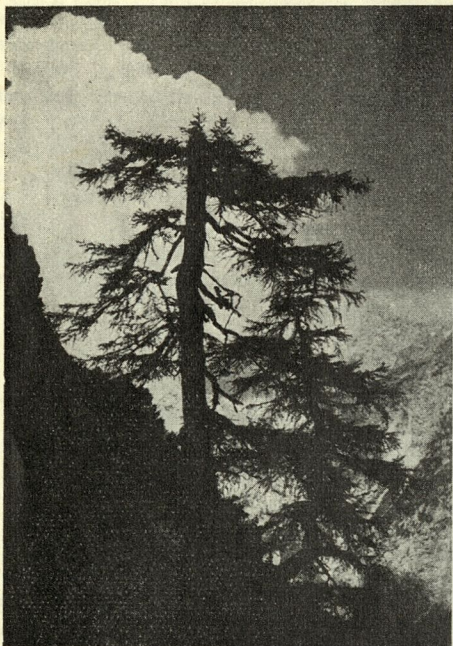
Odjuga v Sedlu

veter. Čez čas sva segla v oprtnik. Z migajočimi čeljustmi sva se obračala. Rzenik, Vršič, Dedec! Najlepše stene so bile razpostavljene naokoli. Oči so iskale smeri po prepadnih lovtih, čez plati in previse, dokler niso obtičali pogledi na Špicah, ki so še bile pred nama. Visoko po Planjavinih melch se je vila steza s Korošice na Sedlo. Iz zatrepa Repovega kota je lepa lašta na Sukalnik, hodilo bi se po nji kot po cesti, a z vrha v dno in spet vkreber... Spustila sva se v škrbino in prečila po bokih Špic. Ker sva plezarijo že opravila, se nama ni ljubilo riniti čeznje. Po bližnjicah sva gledala. Ko se je svet položil, sva vdrila počez po skrotju, pa sva morala okoli in nazaj na greben. Globoka grapa meji drnišča pod Planjavo, zato sva se vrnila in kolovratila za smerjo. Izstopila sva po kaminu v boku stolpaste pečine. Voljna trata preprega skale, sleme se veže z melišči pod Planjavo.

V dnu je ležala Korošica. Zelena ravan Petkovih njiv, sivo pečevje med Vršičem

in Dedcem, vzvalovana pobočja med Moličko in Dleskovcem. Planote, ki jih spreminja zima v drzne vesine, ker se posipajo plaziči v utrto smučino. Mrka in turobna je poleti ta pokrajina. V skalah se spreminja svet ob vsakem koraku, od puste doline ostaja le mrka podoba njenih robov. V zimskem viharju, tod kje, bi bilo kot v tečajni samoti, kot na Kalcah ali na Podih. Izrinjeni iz nekdanjih tihih samot, bomo morali prečiti po teh plazovitih bregovih. Tesno za nami se razplavlja pisana, vreščeca množica po naših sledovih. Razkošni domovi rasto na pustem kamenju. Smešni se zdimo ljudem pod plapolajočim platnom šotora v zimskem viharju. Umi-kamo se in utiramo pot. Kakšno pezde naj gobezda. Činitev ostane!

Na stezi sva pometala opremo. Izcejalasva plehko vodo iz kepe snega in zažmirjala v bleščavi. Sonce je bilo visoko, na poldnevu menda. Mudilo se nama ni. V dobri uri bi bila v Sedlu. Za to enodnevnouturo nisva obuvala okovank, kar v san-

Večerni oblak

dalah sva hodila in si nabrala žuljev za ves teden. Gori je šlo; doli, doli... Zvezde so nama sijale hkrati s soncem, ko sva mešala grušč po poti v Sedlo. Na Sukalniku sva bila vprašana, če veva za pot na Planjavo, in odgovorila sva po pravici. Široke, udobne steze ne moreš zgrešiti, če hodiš za nosom.

V Sedlu je bil mir. Prijazno je sijalo sonce na pogrnjeno mizo. Zamočila sva vsednevni trud.

Še sva segla v roke Tonetu in Marički in odrinila, bilo je kasno. Skoro ves dan sva bila na nogah, klecala sva in žulji so se množili.

V Bistrici se je nekdo mučil s harmoniko, godel bi rad, škoda, da ni bilo Čmr-lja, ki bi ga naučil. Šteblaj je pogledal v sončni popoldan. Z Bosom sta posedala in moževala. Sedli smo, peza je padla z ram, v vrženem oprtniku so zarožljali klini; zadnji akord poteklega gorskega dne.

*

Vzponi

Prvi vzponi, ki še niso bili objavljeni.

Prvi vzpon po severovzhodnem razu **Turske gore**. — Janez in Miro Gregorin, 26. VI. 1932. — Vstopi se na najnižji točki raza, tam kjer zavije pot na Kamniško sedlo čez grapo v serpentine. V lahkem terenu nekoliko raztežajev vrvi na raz. Po njem preko posameznih odstavkov do ruševja. Odtod preko stolpa (težavno) v škrbino pod velikim previsom. Iz škrbine desno po pločah na stojišče. S tega po krušljivem rebro levo kvišku v majhno zarezo (zelo težavno). Zdaj čez več zaporednih članov na oster grebenček. S tega v kotanjo. Levo na rob in skozi težaven žleb na stojišče (zelo težavno). V dobri, trdni skali naprej po razu kvišku. Po skalah in grušču navzgor, tod se raz razgubi in preide v sleme vzhodnega vrha. Raz je zelo dolg, visok ca. 500 m, plezarija: 4—5 ur. Zelo težavno.

Prvi vzpon po severnem stebri **Kalške gore**. — Janez in Miro Gregorin, 26. VII. 1932. — Vstop se nahaja levo v podstavku, v grapi med Kalško goro ter odpadom Kokrškega sedla, in sicer v smeri dveh rdečih, žlebastih zajed. Po pločah na majhno stojišče. Okrog roba po drnastem in pločastem terenu do vstopa v levo rdečo zajedo. Po njej (težavno in krušljivo) tako dolgo, da se razširi v žleb. Zdaj levo ven in po drnastem odstavku pod gladki, ploščati del stebra (možic). Po odprtem žlebu na stojišče. Težavna prečnica, in okrog skalnega zoba na novo stojišče. Nato skozi pokrito zajedo desno na ozko lašto (zelo težavno). Po pločah v ponovno zajedo. Pred koncem se izstopi in dospe na stojišče (dobro varovanje). Levo prečnica čez pločo pod ca. 15 m visoko zajedo. V začetku ima ca. 75° naklonine, nato postane navpična, s previsnimi mesti. Spodnji del zelo težaven, zgornji skrajno težaven. Tik pod previsom (dva klina) prečnica desno ven (izredno težavno) in ob veliki zagozdeni skali po pločah nad njo (izredno težavno) k majhni duplini. Sledi ca. 15 m visoka poč, ki z višino postaja strmejša (ze-

lo težavno), Levo na sleme do možica. Desno kvišku na raz stebra. Nekaj časa po njem, nato se izogne previsnim članom na levo. V lahki skali rahlo desno kvišku v zarezo nad prvim vrhom stebra. Po nagromadenih skalah skozi žleb na vrh. Višina stebra ca. 250 metrov, čas plezanja 5 ur. Zelo težavno, z izredno in skrajno težavnimi mesti. Podstavek stebra težaven.

Prvi vzpon po severozahodni steni Velike Kalške gore. — Janez in Miro Gregorin, 27. VII. 1932. — Po travnatem hrbtu nad Cojzovo kočo do konca, kjer isti preide v steno. Vstopi se nekoliko levo hrbta in po žlebu v lahki skali navzgor (ponekod nastavljeno kamenje). Več raztežajev vrvi kvišku po slabo izraženem razu na stojišče (nekaj težavnih mest). Pod previsnim odlomom desno na glavo (klin). Ca. 10 m po vrvi preko previsnih mest navzdol na stojišče. Odtod desno po pločah v žlebasto korito. Po drneh v ozek žleb, iz njega na stojišče. Desno po pločah kvišku v gruščnato grapo do izrazitega rebra. Čez posamezne roglje rebra kvišku v lepem plezanju do žlebiča, iz njega na stojišče. Levo v lahki, dobro členjeni skali na lašto. V ponoven žleb in čez previs na vrh. Višina stene ca. 250 m, čas plezanja 2 uri. Težavno.

Prvi vzpon po direktni severni steni Male Rinke. — Janez in Miro Gregorin, 29. VII. 1932. — Vstopi se v grapo med vzhodno steno Štajerske Rinke in med ostro, previsno rezjo odloma Male Rinke. Po žlebasti grapi več raztežajev vrvi, mestoma preko velikih zagozdenih skal (ponekod težavno). Iz žleba se pleza nato za raztežaj vrvi po pločah ob njem, nato pa prečka nazaj vanj. S tega mesta (6—7 m pod robom kotanje) sledi težavna prečnica na desno, nato nazaj na levo v kotanjo. Iz kotanje pod veliko zagozdeno skalo (vrata) v drugo kotanjo. Za markantnim skalnim uhljem nekoliko desno navzgor. Po zajedi se gozdi tako visoko, da teren sam prisili na desno v ponovno, poševno, pokrito zajedo. Po njej na stojišče. Čez previsno, gladko mesto (klin, zelo težavno) v strmih, izpranih pločah odprtega vodnega rova ze-

lo težavno ca. 10 m navzgor, nato po levi zajedi na levo na stojišče (zelo težavno). Prečnica pod previsom na novo stojišče, na desni strani rebra, ki omejuje rov z leve (klin, zelo težavno). Zdaj po rebu ca. 7 m navzgor na stojišče. Levo po gladkih pločah do velike, navzdol obrnjene pločaste police (klin). Po tej navzgor tik pod previse in pod njimi do kotanje (skrajno težko), ali pa desno naprej po rebu (zelo težavno) čez strm odstavek; nato prečnica desno pod previsi preko rova v kotanjo. Iz te desno po zajedi, nato levo po pločasti lašti v levo zajedo, iz nje pa v širok žleb pod severno pločado Male Rinke. Levo v pločado, več raztežajev vrvi kvišku proti robu, ki strmo prepada v severno grapo. Nato ob robu (nekaj težavnih mest) proti vrhovni steni. S stojišča pod stolpastim odstavkom navzgor. Sledi zelo težavno mesto, dostop na drobno, travnato lašto. Z lašte še vedno težavno kvišku, nato desno na pomol. S pomola po polici pod previsom ca. 5 m na desno, nato levo v vrhovno zajedo. Po tej (ca. 25 m) v lepem plezanju na vrhovni raz, po razu na zahodni vrh. Višina stene ca. 500 m, čas plezanja ca. 5 ur. Zelo težavna, scenično izredno zanimiva plezarija.

Prvi vzpon po severnem razu Kamniškega sedla. — Janez in Miro Gregorin, 31. VII. 1932. — S Pasjega sedla po zelenem hrbtu proti rjavorumenem odlomu v vzhodju raza. Po drneh v krušljiv žleb. Levo iz žleba, po lašti levo v nov žleb, ki se kasneje položi, na koncu pa preide v strm, krušljiv skok. Pod suhim, zagozdenim macesnem na travnato sleme. Po drneh v odprt žleb do glave (klin). Levo v drneh na hrbet. Po polici levo v nov žleb. Poldrug raztežaj vrvi po tem žlebu do škrebine v rebu. Levo v lahki skali več raztežajev vrvi navzgor, nato v zarezo. Z raza se prečka v gruščnat žleb in pride na travnato sleme. Odtod levo navzgor pod zaključno steno. Po polici v lepo, ca. 20 m visoko, kaminasto zajedo, in po tej točno na vrh. Višina raza ca. 300 m, čas plezanja 2 uri. Težavno; vstop zelo krušljiv.

(Sledi.)

Zagozde

Moderna slovenska definicija alpinizma: Alpinizem ni modni šport, ni atrakcija, ni poprišče za senzacije in rekorde, ampak je učinek prepričanja, dejstvo čustvovanja, ugotovljenega in utemeljenega na osnovi globokih doživetij. (Planinski Vestnik 1937., 7—8, stran 216.)

Sherlock Holmes v gorovju: Znameniti neumrljivi Ahasver med detektivi se je bil pred kratkim napotil v gorovje s težavno in dovolj mučno nalogo, naj ugotovi krivce v ominozni točki cestno-polijskega reda (kaljenje nočnega miru) ter v točki: točenje in popivanje preko ure. Kako pa je ta veliki vseznalec in pronicljivi duh ostrmel, kako zazijal od silnega čuda, ko so mu s trudom in v potu obraza zbrane indicije pokazale njegove visoke kliente, ki so mu bili poverili to dejansko težko in nič manj zoprno nalogo, — v kar zares na moč presenetljivi luči.

Znanci se gledajo križem s skoraj samimi neznanci. Dopisnik nekega ljubljanskega časopisa ni vedel, da so se ob zadnji uri tudi najponosnejši Gorenjci vendarle odločili, da bodo odrinili na Francosko — in na ta način občutno skrčili tabor »skoraj samih neznancev«. Razmerje med znanci in neznanci pa je vendarle ostalo še tako, da je moči mirne duše rabiti ominozno frazo, ki pričinja s »skoraj«. Znanci so od neznancev izvzeti s »skoraj«.

Molk, ki je zgovoren: Zadnje planinske nesreče so v Kranjski deželi dosegle, da se je nad vodami krepko učvrstil molk.

Nemo propheta in patria (Nihče ni prerok v domovini). Če hočeš doma kaj veljati, pojdi na tuje! Tega gesla se naši planinci v zadnjem času krepko oprijemljejo.

Ganljiva zgodba o dveh grenadirjih iz zelenega Štajerja po Schumannovem napevu, bo na naslednjem občnem zboru predelana v sodobnejši, manj romantičen tekst.

Lavinske sonde so po več metrov dolge jeklene palice. Poleti jih ni kaj rabiti, zato jih v večini planinskih koč ni. Ob

nesrečah v plazju pa odležejo tudi fizičlovke.

Sentimentalni petdesetletniki so se zavzeli za zeleno trato v Kamniški Bistrici. Ogradili bodo travnik in postavili garažo. Zagotovljeno pa je, da bo vulgus profanum smel še nadalje puščati denar.

Decentralizacijo društva bo menda izvedel bodoči odbor SPD. Podružnice prejmejo v upravo kože in pota.

Vremenska napoved za 1938 obeta ostre vetrove. Pometli bodo snetnjavo klasje izza zelenih miz.

Putikavost se začinja, ko postane jutranje iztrebljanje važnejše od vsega. Putikavi ljudje slutijo v vsakem počutju zametke nevarnih bolezni. So zamaščeni hipohondri, ki so se navadili na umerjen, ustaljen red.

Novi prvi vzponi pri nas

Prvi vzpon po zahodni steni Staničevega vrha — Boris Režek in Karel Tarter, 8. VIII. 1937. — Čas plezanja 1 uro; srednje težavno.

Prvi vzpon po direktni severni steni Planjave (star problem!). — France Ogrin in Dušan Gradišnik, 26. VIII. 1937. — Višina stene ca. 900 m. čas plezanja 8 ur; zelo težavno z izredno težavnimi mesti.

Prvi vzpon po južnem grebenu Slemena. — Karel Tarter in Zdravko Vrhunec, 29. VIII. 1937. — Višina grebena ca. 800 m, čas plezanja 9 ur; težavno z zelo težavnimi mesti.

Iz uprave

Uprava prosi vse cenjene naročnike, ki so z obroki v zaostanku, da jih čimprej poravnajo. Storili nam bodo veliko uslugo ter si prihranili stroške opominjanja. Današnji številki smo priložili tudi položnice za vse naročnike izven Ljubljane, s katerimi naj blagovolijo nakazati tekoči in zaostali obrok naročnine. Čim točneje bodo plačevali naročniki, čim več bo naročnikov — tem lepše bodo lahko knjige.

Ali ste naročeni na
„Kroniko slovenskih mest“?

Ali jo poznate?

*Ljubljanska mestna občina izdaja že četrto leto odlično urejeno
in krasno opremljeno, četrletno izhajajočo revijo*

„Kroniko slovenskih mest“

Naša mesta hranijo iz svoje preteklosti neprecenljive zgodovinsko - umetniške vrednote, njih zgodovina je sama po sebi zanimiva, posebej pa še v zvezi z zgodovino slovenskega naroda. Veliki dogodki, ki so zapustili trajne sledove po naših mestih, so pač vredni, da se znanstveno izsledujejo in spravijo v zgodovinsko zvezo. — To nalogo je prevzela »Kronika slovenskih mest« in jo dosledno izpolnjuje že četrto leto. Revija je sijajno ilustrirana in je v tem pogledu dobila nešteto priznanj celo iz inozemstva.

LETNA NAROČNINA (4 številke, letnik 320 — 400 strani)

din 80.-

*NAROČA SE: UPRAVA „KRONIKE SLOVENSkih MEST“
LJUBLJANA — UČITELJSKA TISKARNA*

KRONIKA JE NAJCENEJŠA SLOVENSKA REVIJA!

Učiteljska tiskarna

registrirana
zadruga z.o.z.

Ljubljana
Frančiškanska 6

Tiska šolske, mladinske, leposlovne
in znanstvene knjige v enobarvnem
in večbarvnem tisku. Brošure in knjige
v malih in največjih nakladah. —
Časopise, proračune, vabila, jedilne
liste, plakate. Okusna oprema ilustriranih
katalogov, cenikov in reklamnih
listov. — Šolski zvezki za osnovne,
meščanske in srednje šole. Risanke,
dnevniki, beležnice in lepopisnice

Naročila sprejema tudi
podružnica knjigarne v Mariboru
palata banovinske hranilnice

Izdeluje diazo-amoniak papir
»JASNIT« za kopiranje načrtov,
ki je 100% domač izdelek te vrste v državi
L a s t n a k o p i r n i c a